

اینترنت هفت سین را بلعید

با فراگیر شدن گوشی‌های هوشمند، هر کسی سر در لاک خود فرو برده و این موضوع تا جایی پیش رفته که برای خاموش کردن مودم در شب یلدا کمپین تشکیل می‌شود.

با فراگیر شدن گوشی‌های هوشمند، هر کسی سر در لاک خود فرو برده و این موضوع تا جایی پیش رفته که برای خاموش کردن مودم در شب یلدا کمپین تشکیل می‌شود. ما در نوروز با یک بازتولید فرهنگی روبه‌رو شده‌ایم و گوشی‌های هوشمند نه تنها کاربرد سفره‌های اعیاد و جشن‌ها را کمرنگ کرده‌اند، بلکه به نوعی آنها را بلعیده‌اند؛ و عید نوروز در صفحات مجازی پر است از تصاویر سفره‌های هفت‌سین رنگارنگی که فقط زیبایی دارند و دیگر نمی‌توانند ما را دور هم جمع کنند.

به گزارش سلامت نیوز، روزنامه آرمان نوشت: یکی از شاخصه‌های بارز اعیاد و جشن‌های ایرانی، سفره است. سفره تنها یک مفهوم مادی نیست، بلکه به معنای دور هم جمع شدن است. در رابطه با جشن‌ها، یکی از مهم‌ترین مسائل، بحث انسجام و همبستگی در جامعه است که در آیین‌های ایرانی، سفره بهانه‌ای می‌شود؛ برای اینکه افراد دور هم جمع شوند و به این ترتیب روابط خانوادگی و اجتماعی تقویت شود. با فراگیر شدن گوشی‌های هوشمند، هر کسی سر در لاک خود فرو برده و این موضوع تا جایی پیش رفته که برای خاموش کردن مودم در شب یلدا کمپین تشکیل می‌شود. ما در نوروز با یک بازتولید فرهنگی روبه‌رو شده‌ایم و گوشی‌های هوشمند نه تنها کاربرد سفره‌های اعیاد و جشن‌ها را کمرنگ کرده‌اند، بلکه به نوعی آنها را بلعیده‌اند؛ و عید نوروز در صفحات مجازی پر است از تصاویر سفره‌های هفت‌سین رنگارنگی که فقط زیبایی دارند و دیگر نمی‌توانند ما را دور هم جمع کنند.

هفت‌سین سفره‌ای است که ایرانیان هنگام نوروز می‌آرایند. این سفره روی زمین یا روی خوان پایه گذاشته می‌شود. اعضای خانواده در زمان گردش سال در کنار سفره هفت‌سین می‌نشینند. دسته‌ای نیز سفره را تا سیزده روز پس از نوروز نگه می‌دارند و در پایان این چرخه، در روز سیزده نوروز، سبزه را به آب می‌سپارند. سفره هفت‌سین ویژه نوروز نیست و گروهی این سفره را مانندش را برای جشن زناشویی یا شب چله آماده می‌کنند. آیا تا به حال این سوال را از خود پرسیده‌اید که چرا اکثر جشن‌های ما به سفره نیاز دارند و سفره مانند یک محور اصلی در این جشن‌ها مورد نظر است؟ احمد محیط طباطبایی، رئیس ایکوم ایران به این سوال پاسخ داده است؛ سفره تنها یک مفهوم مادی نیست بلکه به معنای دور هم جمع شدن است. برای مثال در سفره هفت‌سین، هر فردی در زمانی خاص دور سفره‌ای معین گرد آمده و به نوعی به فرهنگ ملی و کهن خود نزدیک می‌شود و بدین ترتیب تعلق خاطر خود را به فرهنگ و آدابی نشان می‌دهد که برگرفته از نوعی فرهنگ عمومی است که در مناطق مختلف به شکل خاص و در عین حال با هویت واحدی انجام می‌شود. بنا بر اطلاعات دانشنامه ایرانیکا تاریخچه این رسم مبهم است و «هفت‌سین»؛ احتمالاً رسم کهنی نیست. یک دویستی که به طور واضحی معاصر است ریشه این سنت را به زمان کیانیان نسبت می‌دهد که در اصل آن وقت هفت شین بوده است. «نوروز در زمان کیان/می‌نهادند مردم ایران/شهد و شیر و شراب و شکر ناب/شمع و شمشاد و شایه اندر خوان». در بعضی ریشه‌های بومی دیگر، هفت‌سین را به هفت سینی ربط داده‌اند یا اصلش را «هفت میم» دانسته‌اند، یا آن را از ریشه «هفت‌چین» به معنی هفت چیدنی دانسته‌اند که این ریشه یابی نیز از سوی محققان جدی گرفته نمی‌شود. به هر حال سفره نوروز هر تاریخچه‌ای داشته باشد، تنها حاوی یک پیام است و افراد را به گرد هم نشستن دعوت می‌کند. همه ایرانیان در زمان تحویل سال دور سفره‌ای می‌نشینند تا سال را گرد هم تحویل کنند. این موضوع به قدری اهمیت دارد که اگر کسی در زمان تحویل سال در کنار خانواده نباشد، خود را سرزنش می‌کند که اینجا می‌توان به اهمیت نهاد خانواده در کشور پی برد. رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری هم به این موضوع صحنه می‌گذارد و معتقد است: موضوعیت همه آیین‌های ایرانی، خانواده و سفره ایرانی است، هیچ آیینی نداریم که این دو موضوع را در خود نداشته باشد. محمد بهشتی ماه گذشته در همایش «جشن‌ها و آداب زمستانی» در موزه ملی ایران گفت:

وجود همیشگی خانواده و سفر ایرانی در آیین‌ها؛ های ایرانی کمک می‌زنند؛ کند تا مناسبات بین ایرانیان پررنگ‌تر شود. او با بیان اینکه آیین‌ها؛ تقویت‌کننده مناسبات اجتماعی و باعث انس و الفت هستند، اظهار کرد: فصل زمستان تفاوتی با سایر فصول از بابت نوع آیین‌ها؛ هایی که برپا می‌زنند؛ شود دارد، به گونه‌ای که آغازش با شب یلدا و اتمامش با جشن نوروز است.

۲۷ میلیون گوشی هوشمند در کشور

گوشی‌های هوشمند به لحاظ امکاناتی که دارند همواره بحث برانگیز بوده‌اند. قابلیت اتصال به شبکه‌های مجازی و اجتماعی در این نسل از گوشی‌ها؛ ها، همواره مورد توجه کارشناسان حوزه‌های مختلف بوده است. این شبکه‌ها؛ به دلیل تاثیری که در عرصه‌های مختلف دارند، به عنوان تیغی دولبه مورد نظر هستند که در کنار ویژگی‌های مثبت خود، پیامدهایی منفی نیز با خود به همراه داشته‌اند. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، فلسفه جشن‌ها؛ و اعیاد در کشورمان به انسجام و همبستگی در جامعه مربوط می‌زنند؛ شود که شبکه‌های اجتماعی تا حدی بر این موضوع نیز تاثیر گذاشته و از شکل‌گیری دورهمی‌های سنتی در این جشن‌ها؛ جلوگیری می‌زنند؛ کنند. بر اساس آخرین آماري که وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ارائه کرده است، ۷۱ میلیون ایرانی از تلفن همراه استفاده می‌زنند؛ کنند که از این تعداد ۲۷/۵ میلیون گوشی تلفن هوشمند در کشور فعال است و ۹ میلیون نفر نیز از اینترنت موبایل استفاده می‌زنند؛ کنند. البته به تعبیر برخی کارشناسان این تعداد بالاتر است چون بسیاری از گوشی‌های هوشمند در دست مردم، از راه قاچاق وارد کشور می‌زنند؛ شود. به هر حال استناد به همین آمار هم نشان دهنده میزان بالایی از کاربران است که با توجه به تمثيل شبکه‌های اجتماعی به تیغی دو لبه، می‌تواند خطر آفرین باشد. یک عضو هیات علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه در میزگرد؛ شبکه‌های اجتماعی موبایلی، ابعاد و پیامدها؛ را؛ با اشاره به سرمایه اجتماعی گفت: در جامعه شناسی از زمان‌ها؛ هابرماس تا پانام همواره این نگرانی وجود داشته که ممکن است سرمایه‌های اجتماعی در برابر تکنولوژی‌های ارتباطی تضعیف شوند و به همین خاطر تحقیقات بسیار زیادی روی این موضوع صورت گرفته است، ولی در ایران درک این موضوعات جز از راه تجربه زیسته از راه دیگری امکانپذیر نیست و نمی‌زنند؛ توانیم براساس یافته‌های پژوهشی در این رابطه حرف بزنیم، چون پژوهشی هم صورت نگرفته است. محمود شهابی ادامه داد: در مورد پاسخ به این سوال که تکنولوژی چه برسر سرمایه‌های اجتماعی می‌زنند؛ آورد، می‌توان گفت که در این رابطه دو دسته نظریه وجود دارد: برخی تحقیقات و نظریه‌ها؛ می‌گویند دچار نوعی فرسایش در سرمایه اجتماعی می‌شویم، چون به نوعی گفت‌وگوهای رودررو از بین می‌زنند؛ رود و به نوعی در راستای جدایی‌گزینی ارتباطی حرکت می‌زنند؛ کنیم، اما دسته‌ای از تحقیقات هم می‌گویند که ما به وسیله تکنولوژی دچار نوعی خلوت‌گرایی اجتماعی هستیم، یعنی در جمع هستیم، ولی به صورت فردی در دنیای موبایلی خود به سر می‌زنند؛ بریم و این موضوع نگران‌کننده است.

شبکه‌های اجتماعی و خانواده

تلگرام، واتس‌آپ، اینستاگرام و... شبکه‌های اجتماعی‌ای هستند که اگر تا به حال در آنها عضو نشده باشید، دست‌کم حتما نامشان برای شما آشناست و در حال حاضر کمتر کسی را می‌توان پیدا کرد که این فضاها برایش ناآشنا باشد و معمولا هم افراد بدون هیچ آگاهی قبلی و اینکه طرز استفاده صحیح از این شبکه‌ها؛ را بدانند، خیلی راحت و در مدت چند دقیقه در آنها عضو می‌زنند؛ شوند و روز به روز نیز بر تعداد استفاده‌کنندگان از این شبکه‌ها؛ افزوده می‌زنند؛ شود. آماري که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از بین جوانان تهرانی بین سنین ۱۸ تا ۲۹ سال اعلام کرده است، نشان می‌دهد که ۸۷ درصد از این جوانان حداقل عضو یکی از شبکه‌های اجتماعی هستند و نتایج این نظرسنجی بیانگر این است که جوانان، بیشترین تعداد کاربران را تشکیل می‌دهند که در این میان درصد بیشتری از کاربران افراد مجرد و ۶۳ درصدشان مرد هستند. شبکه‌های اجتماعی در جامعه امروزی تاثیر مستقیمی را بر سبک زندگی و ارتباطات افراد گذاشتند و در واقع بخشی از سبک زندگی فردی و جمعی افراد جامعه شده‌اند و راهی برای برقراری ارتباط و تبادل اطلاعات میان آنها شدند و با توجه به این‌گونه ارتباطات، افراد تمایل کمتری به ملاقات‌های حضوری نشان می‌دهند و می‌بینیم که سنت حسنه صله رحم، روابط گرم و صمیمانه میان افراد در شب نشینی‌ها و همچنین گپ‌وگفت‌ها؛ ها، تعاملات فیزیکی و رو در رو که بین خانواده‌های سنتی مرسوم بوده، در حال محو شدن است. شبکه‌های مجازی تا حدی افراد را به خود مشغول کرده‌اند که انجمن همیاران زیست سبز به منظور درک هر چه بهتر شرایط زندگی خانوادگی و آشنایی با مصادیق خانوادگی، خواستار کمپین؛ شب چله بدون اینترنت؛ از ساعت ۱۹ الی ۲۴ روز دوشنبه ۲۰ آذر هم‌زمان با

شب یلدا شد تا خانواده‌ها از کنار هم بودن لذت برده و صمیمیت‌ها تقویت شود. این انجمن با اعلام راه اندازی این کمپین، دلیل آن را احیای سنت گفت‌وگو و در کنار هم بودن خانواده‌ها در اجرای این آیین ایرانی اعلام کرد. تشکیل کمپین برای اینکه افراد یک روز اینترنت خود را قطع کنند، نشان از وضعیتی وخیم در این باره دارد که افراد جامعه تا چه حد در این شبکه‌ها غرق شده‌اند. در ابتدای این نوشتار به فلسفه وجود سفره در جشن‌ها و اعیاد اشاره شد که بهانه‌ای برای دورهم بودن است. به هر حال تغییرات در جامعه اجتناب‌ناپذیر است، اما گسترش گوشی‌های هوشمند، حامل خبر خوشی برای دورهمی‌های خانوادگی نیست و خواهیم دید سفره‌های نوروزی در فروردین آتی چگونه توسط شبکه‌های اجتماعی بلعیده خواهند شد.